

Az iskolaegészségügy távlati lehetőségei

Új tendenciák hatása az iskola-egészségügyre a 21. században

Dr. Nagy Adrienne Zsófia

Iskola-egészségügy és Ifjúságvédelem Kollegiális vezető
Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Egészségügyi Szolgálat

Prospects of School Healthcare

<https://eusuhm.org/congress/split-2022/>

THURSDAY 29 SEPTEMBER 2022		
10:00 - ...	Registration	
12:00 – 13:30	Opening Ceremony	
PLENARY SESSION I SCHOOL HEALTH SERVICE		
13:30 – 15:00	Keynote: Martin Weber, WHO - Adolescent health priorities in Europe Henrique Sache, Holland: School medicine in Europe	
15:00-15:30	Coffee Break	
PLENARY SESSION II PREVENTION AND CONTROL MEASURES FOR IMPROVING HEALTH		
15:30 – 16:15	Keynote: Krunoslav Capak, Croatia: School environment and health	
PARALLEL SESSION I/ WORKSHOPS III SCHOOL HEALTH SERVICE/ NUTRITION: OVERWEIGHT AND OBESITY		
16:15 – 17:45		Introduction lecture: Adrienne Zsófia Nagy, Hungary: Prospects of school healthcare
	Workshop 1	Workshop 1 : Gabriele Eltzeasser, Germany: School health services in Europe: benefits, challenges, prospects School health service in Europe – World café
	Workshop 2 (45 min) and Workshop 3 (45 min)	Workshop 2: Lizette K. M. Walbeehm-Hol, Masjke Brunkreef, Jamiu Busari, Netherlands: Adversity and obesity Workshop 3: Anneke Witt, Netherlands: A toolkit for healthy lifestyle counseling by preventive child health care professionals
	Session 1	Introduction lecture: Henriche Sache, Holland: Obese and more Željka Karin, Nina Sladojević, Croatia: Mediterranean diet and vitamin D levels in children 1. Lianne Vonk, Holland: School health promotion and the consumption of water and sugar-sweetened beverages by secondary school adolescents: a multilevel study 2. Sara Cobel, Croatia: Childhood obesity prevention programme PETICA enhances lifestyle habits in Croatian primary schools 3. Diana Nonković, Croatia: Habits and attitudes on the consumption of energy drinks in adolescents 4. Claudia Van der Born, Holland: Is a minimal implementation-intervention helpful in achieving healthy and sustainable dietary advice in the youth health care? Implementation of 'more plant-based, less meat' in the department of youth health care at GGD Kennemerland

Nagy Adrienne Zsófia

Iskola-egészségügy

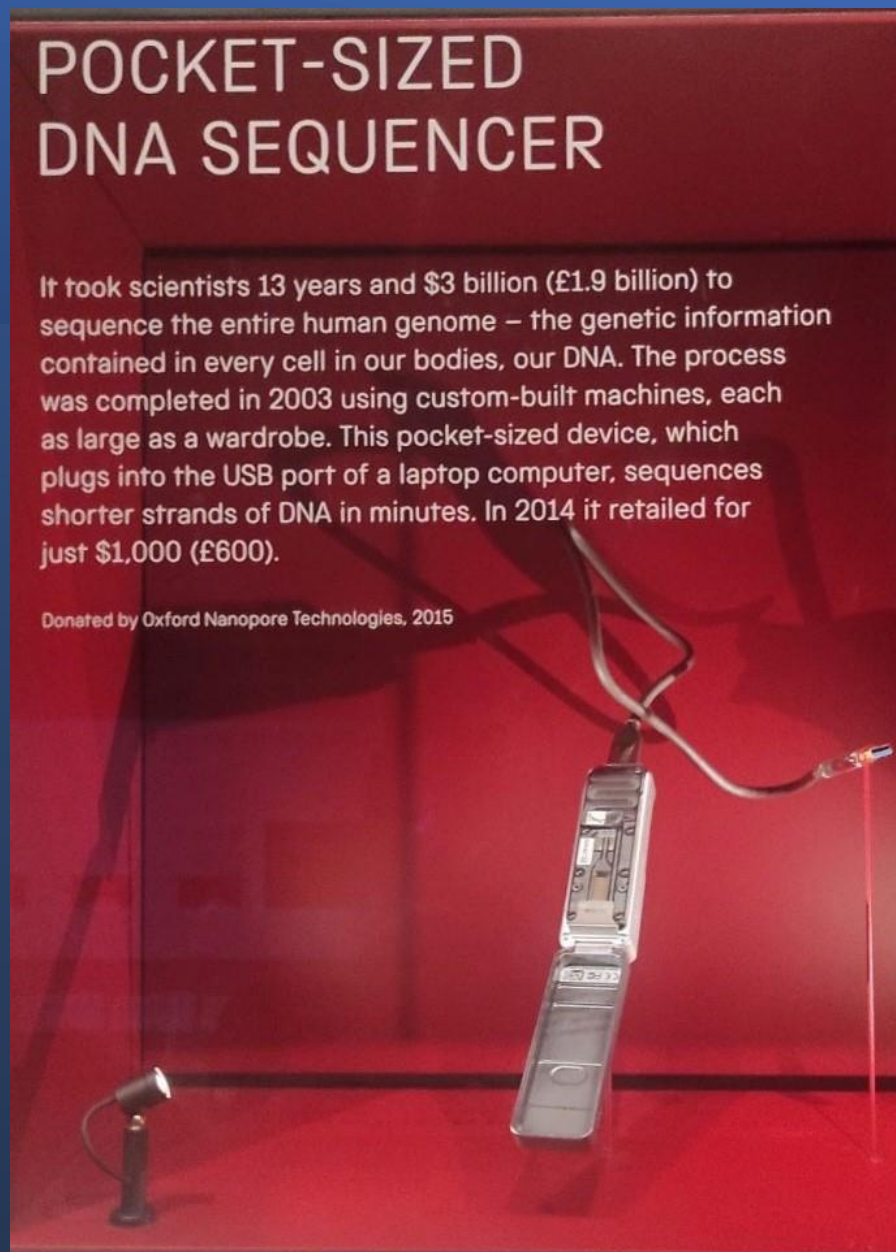
Pozitív egészség

Nagy adatmennyiségekre épülő
„big-data” medicina

POCKET-SIZED DNA SEQUENCER

It took scientists 13 years and \$3 billion (£1.9 billion) to sequence the entire human genome – the genetic information contained in every cell in our bodies, our DNA. The process was completed in 2003 using custom-built machines, each as large as a wardrobe. This pocket-sized device, which plugs into the USB port of a laptop computer, sequences shorter strands of DNA in minutes. In 2014 it retailed for just \$1,000 (£600).

Donated by Oxford Nanopore Technologies, 2015

Az orvoslást jelentősen befolyásoló tényezők a 21. században

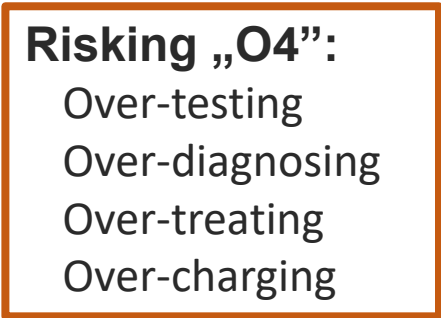
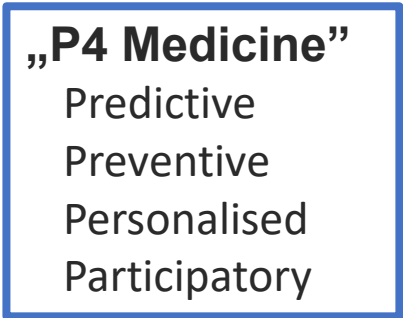
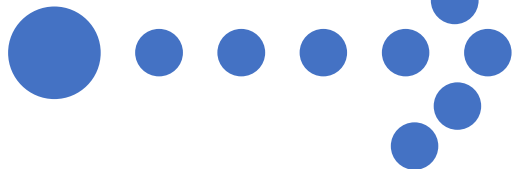
Genom Projekt:

Személyes adatokra épülő
precizitás ígérete

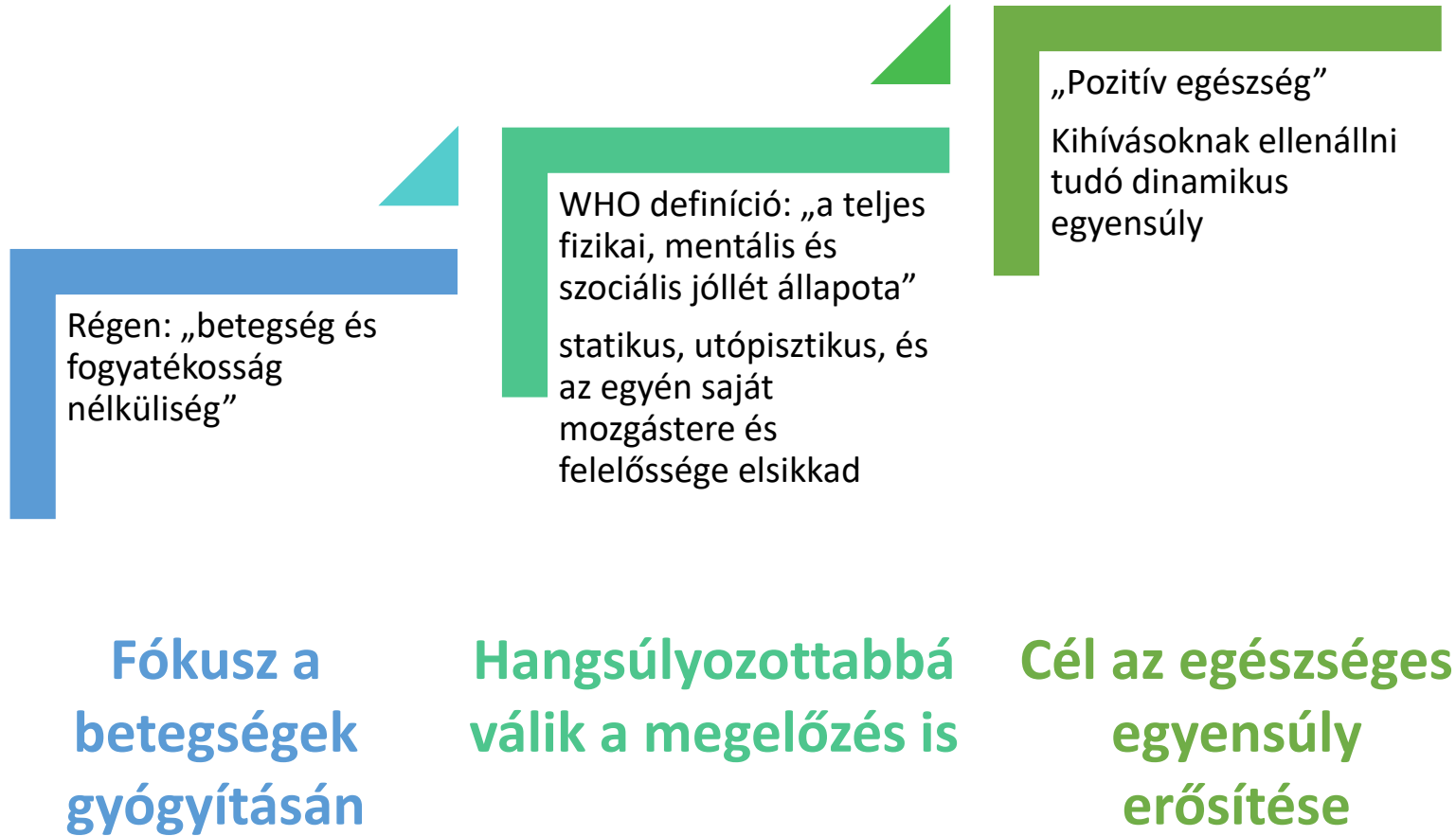
Rendszerbiológia:

Komplexitás elismerése
nagy adatmennyiségre
alapozott holisztikus
megközelítés

Tömeges adatmennyiség gyűjtésén és megosztásán
alapul, mely személyes adatok rengeteg beteg és
egészséges embertől származnak
Gyors számítástechnikai eszközök és egyéb
technológiák szükségesek az adatok elemzéséhez és
értelmezéséhez

„egészség” a definíció változik

Mérföldkövek a „pozitív egészség” koncepciójának alakulásában

- **Aaron Antonovsky**
 - "health-ease versus dis-ease folyamatos átmenete"
 - szemben a hagyományos orvosi dichotomiával, mely élesen elválasztott egészséget és betegséget
 - Pathogenesis helyett a „salutogenesist” tanulmányozta
 - „Koherencia” - mint egy olyan globális, áthatóan érzékelhető fogalom - akár egyének, csoportok, populációk vagy rendszerek esetében-, mely erősíti azok ellenállóképességét
- **Pozitív pszichológia** Csíkszentmihályi Mihály, Martin Seligman
 - „tudományos vizsgálata annak, amikor az emberi funkciók az élet különböző szintjein az optimálisához közelítenek”
 - Kulcs tényezők: PERMA acronym: Pozitív emóciók, Engagement (bevonódás), Relationships (kapcsolatok), Meaning and purpose (értékek és célok), and Accomplishments (teljesítmények)

A „Pozitív Egészség” alkalmazása

Szemléltetésül két különböző példa:

Institute for Positive Health (IPS)

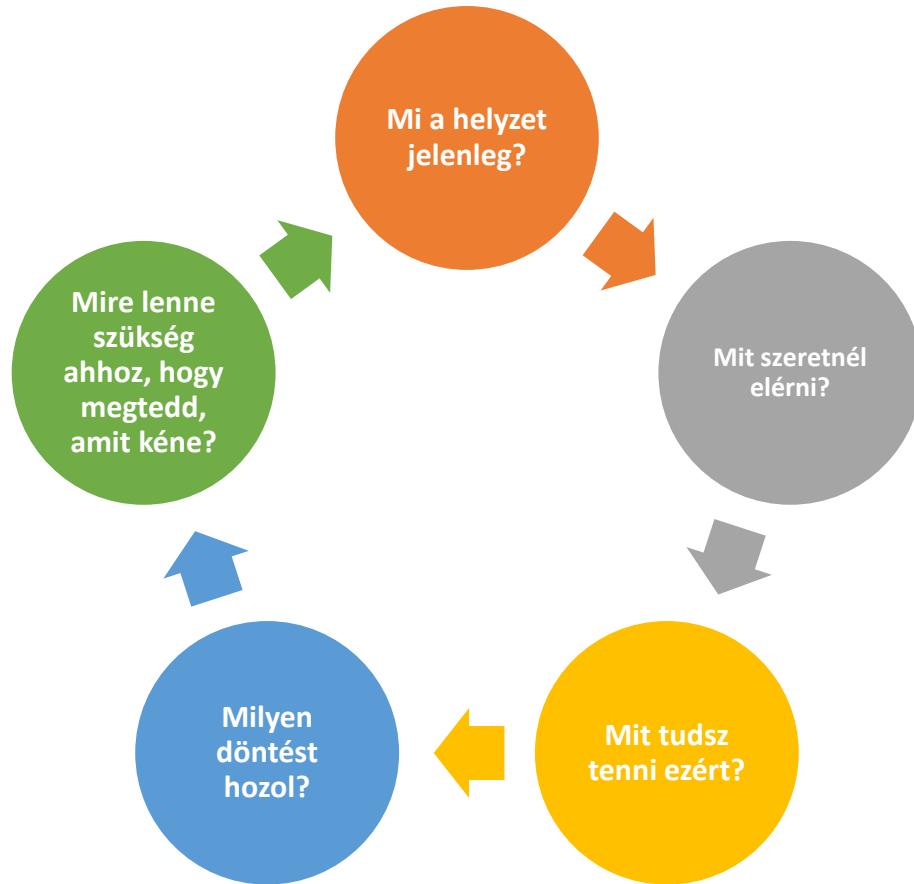
M.Huber Netherlands

Positive Health initiative

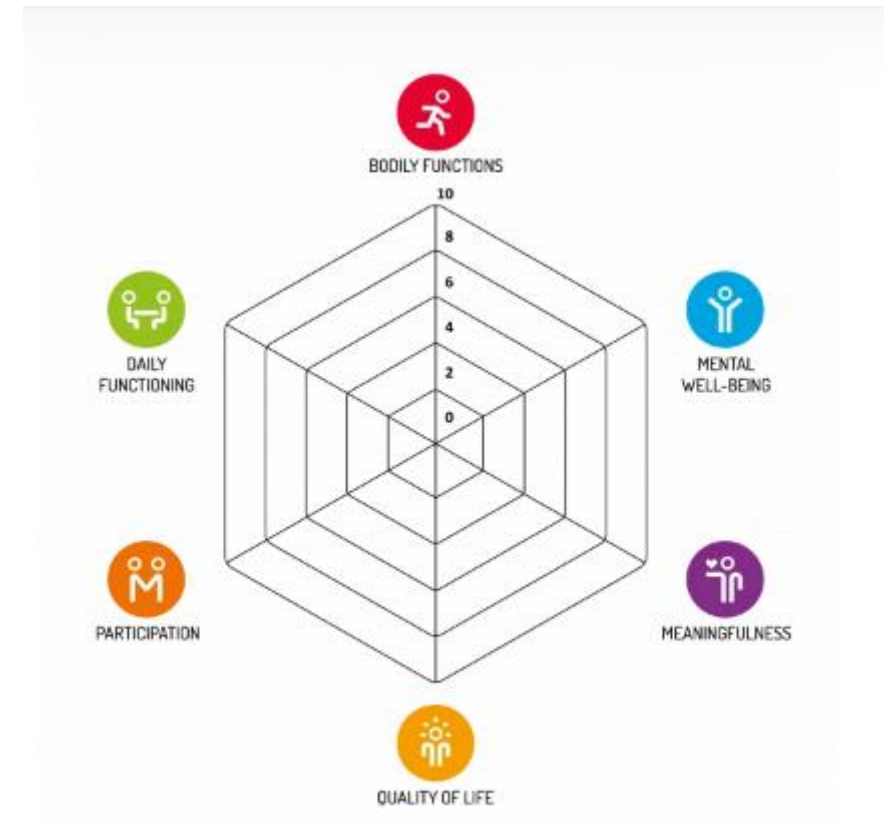
Supported by the Robert Wood Johnson Foundation (RWJF) at the University of Pennsylvania

Institute for Positive Health (Hollandia)

”A hangsúly nem a betegségen van, hanem magukon az embereken, az ő ellenállóképes egyensúlyukon és azon ami az életüket tartalmassá teszi.” <https://www.iph.nl/en/>

„akció kerék”

„pókháló”

Positive Health kezdeményezés (initiative)

Robert Wood Johnson Alapítvány; University of Pennsylvania

<https://www.authentichappiness.sas.upenn.edu/learn/positivehealth>

Alap tézis:

A pozitív egészség állapotában az egyén optimális képességgel kell, hogy rendelkezzen arra, hogy adaptívan válaszoljon a környezeti változásokra és kihívásokra, akár fizikailag, kémiaailag vagy pszichoszociálisan

Ezt precíz terminusokkal és mérhető kritériumokkal definiálni nehéz, ennek érdekében tudományos kutatás szükséges

A Pozitív Egészség így egy új tudományterületnek tekinthető amely célja az egészség-tőke tényezőinek tapasztalati tanulmányozása

- Egy tapasztalati alapú és szisztematikus diszciplína, amely kifejezetten interdiszciplináris tudományos megközelítéssel „evidence base” azaz bizonyító erejű alapok kidolgozásán munkálkodik az egészség-tőke meghatározása érdekében

Első lépés a Pozitív Egészség diszciplína fejlődésében az egészség-tőke lehetséges tényezőinek beazonosítása

- Egészség-tőke olyan egyedi faktor lehet, amely hosszabb életet, alacsonyabb morbiditást, alacsonyabb egészségügyi kiadásokat eredményez, illetve jobb prognózist biztosít, ha betegség keletkezik; és/vagy jobb életminőséget biztosít.
- Az egészség-tőkét 3 osztályba sorolják: biológiai, szubjektív és funkcionális;

„Pozitív Egészség” alkalmazás

két különböző példájának összehasonlítása

Institute for Positive Health (IPS)

- *M. Huber Hollandia*
- Egyéni egészségre és jólétre fókuszál
- Az egészségügyi kiadásokat csökkenteni próbálja
- Javítja az orvosi konzultációk eredményességét és elősegíti az orvos-páciens kooperációt
- Elősegítheti az orvosi munka örömét, csökkentheti a kiégést
- Bevonja a páciens a döntés-hozatalba

Positive Health initiative

- *Robert Wood Johnson Foundation (RWJF) támogatásával - University of Pennsylvania*
- Tömeges adatokon alapuló tudományos megközelítés
- Célja a Pozitív Egészségre vonatkozó „evidence base” kidolgozása
- Jelenleg első fázisában az egészség-tőke lehetséges tényezőinek tudományos beazonosításával foglalkozik
- Forrásigényes

Mi lehet az iskola egészségügy
szerepe, ha ...
... ha elfogadjuk a pozitív egészség
praktikusan alkalmazható koncepcióját
és
... ha elismerjük, hogy egészség-adatok
gyűjtése tudományosan fontos?

Hogy ültethetjük át az új tendenciákat a gyakorlatba?

1

A sokrétű pozitív egészség fogalmának rutinszerű alkalmazásával napi gyakorlatunkban (pókháló, akció-kerék)

2

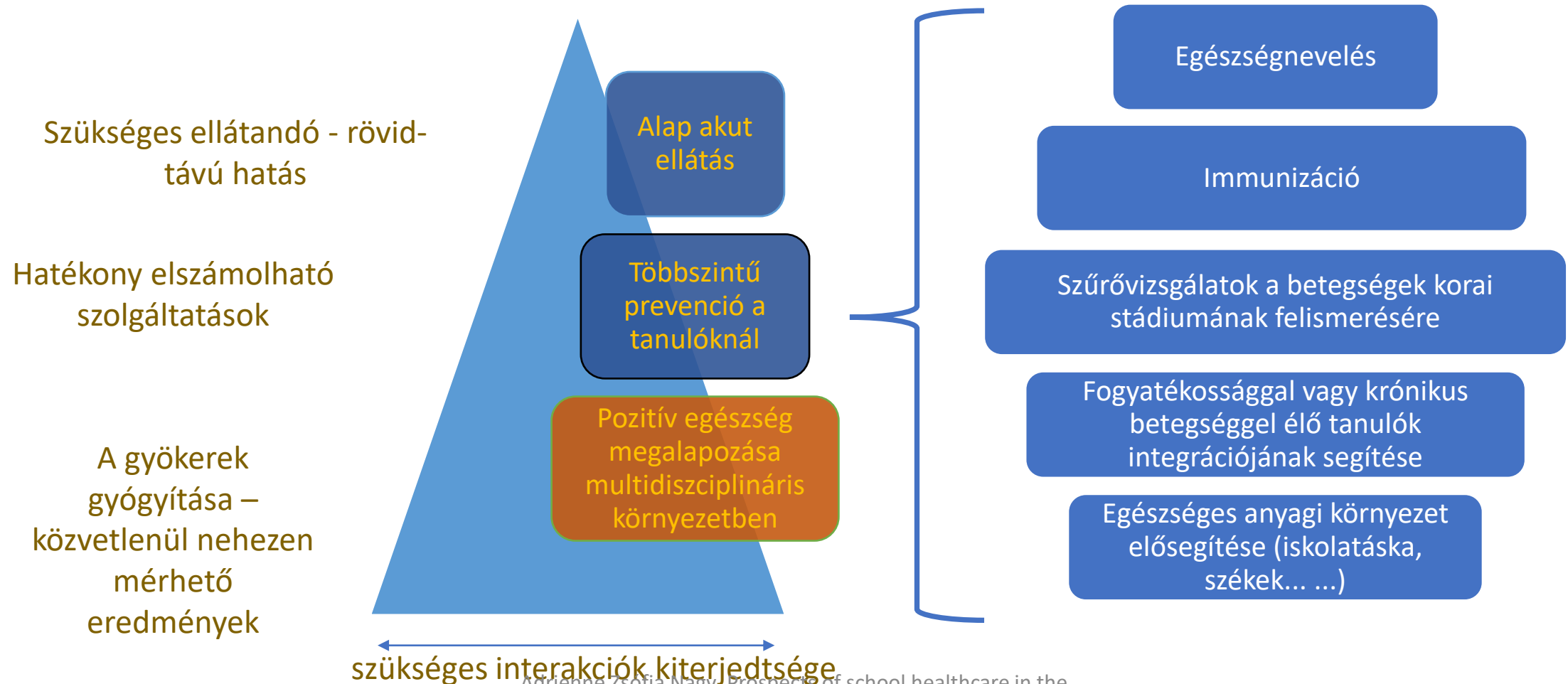
Hasznos adatok gyűjtésével a tudomány és népegészségügyi stratégia számára

3

Előző **kettő között megfelelő egyensúly fenntartásával !** - mert ezek könnyen egymás rovására mehetnek szemkontaktus/képernyő

Az iskola-egészségügy potenciális feladatai

az adatgyűjtést leszámítva

Mire tanít a pozitív egészség fogalma #1

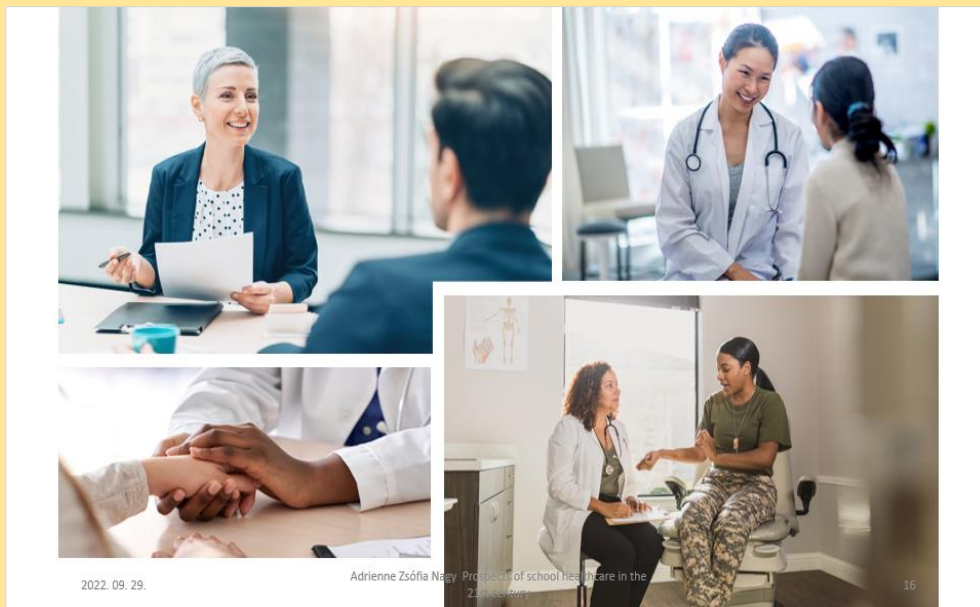
Használjuk ki az anamnesztikus beszélgetést személyes egészség-megerősítő támogatásra

Szűrőkor megoldás eszközei legyünk, ne csak problémákra mutassunk

1. Támogassuk a diákot abban, hogy maga áttekintse felismerje, és aktiválja saját erőforrásait
2. Egy hatékony beszélgetés röviden érinti az élet különböző dimenzióit:
 - a) Iskolai teljesítménnyel való elégedettség
 - b) hobby,
 - c) család, barátok,
 - d) célok,
 - e) Időgazdálkodás,
 - f) anyagi körülmények
3. Használjuk az „akció kereket” amikor szükséges
4. Alakítsunk ki a rendelőben egy egészség-támogató mikrokörnyezetet (együttműködés, kommunikáció,...)

A bizalom elnyerése és a szemkontaktus gyerekeknél is fontos

Példa adás többet számít mint pusztán tanácsok vagy utasítás

Mire tanít a pozitív egészség fogalma #2

Az egészség erősíthető az egészségtőke növelésével

Sokszor multidiszciplináris megközelítéssel

Példák:

BMI egészséges tartománya – dietetikus
helyes testtartás – gyógytestnevelő, gyógytornász
lelki egyensúly – pszichológus
környezet – családsegítő szociális munkatárs

Az iskola-egészségügyi szakemberek feladata, hogy a megfelelő tanulót a megfelelő szakemberrel kapcsolatba hozzák

az anamnesztikus beszélgetés és a szűrővizsgálat alapján

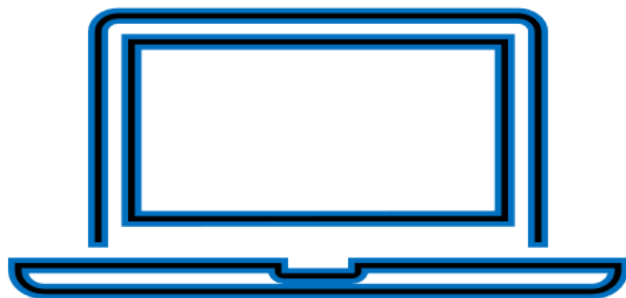
2022. 09. 29.

Adrienne Zsófia Nagy Prospects of school healthcare in the 21st century

Megbízható adatok gyűjtése a tudomány és népegészségügyi stratégia számára

- Információs technológia,
Big data és az iskola-
egészségügy

Amit az isk.eü. kap

- Világos és áttekinthető adminisztráció
- Azonnal hozzáférhető információ lehetősége
 - Tanuló ananéziséről
 - Irányelvekről, módszeréről
- Könnyebb együttműködés

Amit az isk.eü. mint a népegészségügy szereplője nyújthat

- Rengeteg egészségi adat, mely alkalmas lehet mind horizontális mind vertikális feldolgozásra

Közvetlen kockázatok:

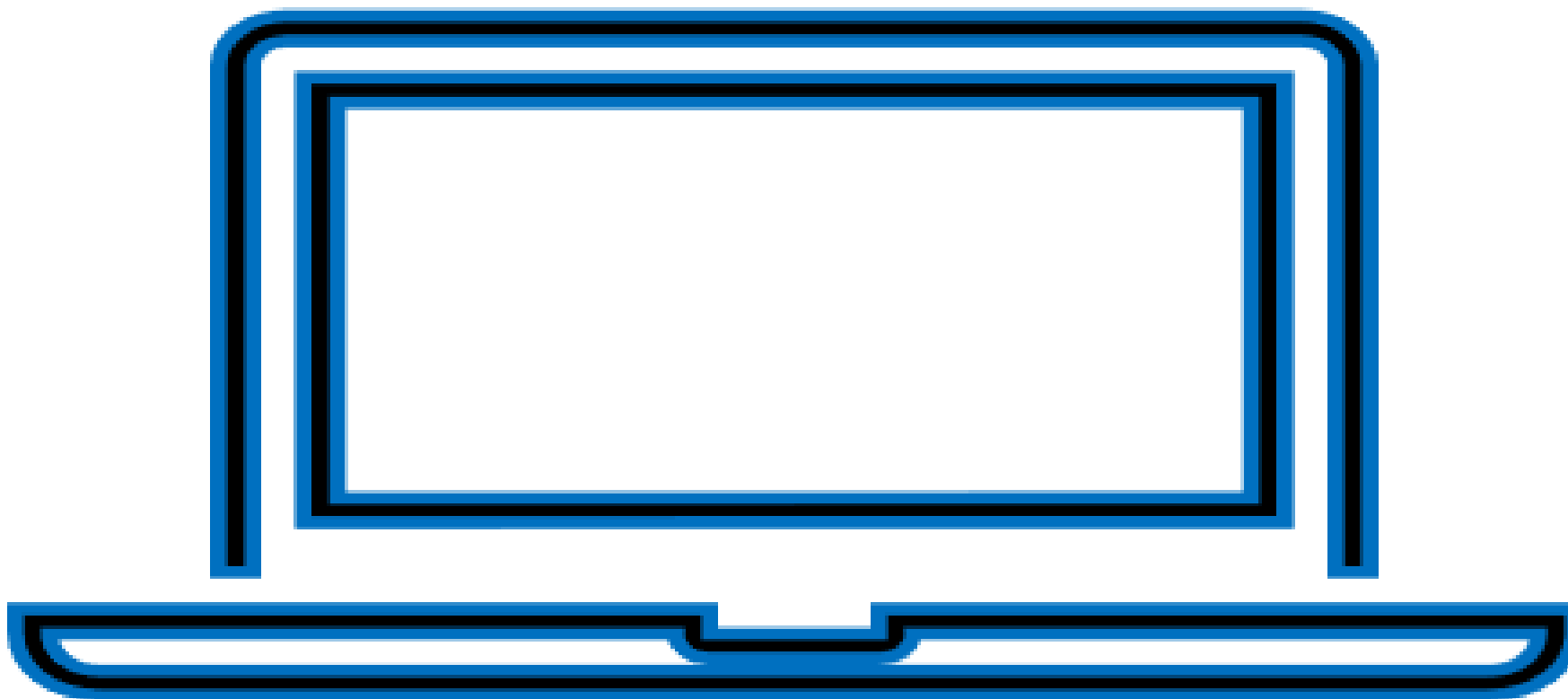
- Felületes definíciók és nem megfelelő standardizálás hamis eredményekre vezet
- Személyiségi jogok sérülése
- Adatvédelem sérülése

Közvetett kockázatok:

- Spontaneitás felváltása monoton automatizmusokkal
- Személyes kreativitás elvesztése
- Kiégés

J.Naisbit: Egy 20. századi előrejelzés a 21. század egészségügyi trendjére vonatkozóan

„és a géntechnológia közelmúltbeli fejlődése most felveti egy olyan jövő lehetőségét, ahol nem lesznek veleszületett rendellenességek, fogyatékoságok és betegségek, mi lesz akkor természetes, mi lesz mesterséges, és mit jelent majd valójában embernek lenni?”

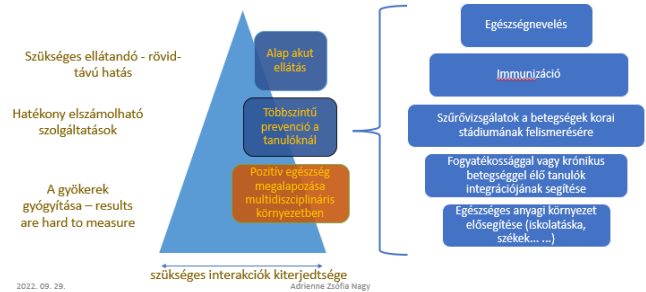
Megbízható adatok gyűjtése

Iskola-egészségügy szervezésekor felmerülő kérdések

- Mennyit akarunk kihasználni a lehetőségekből?

Az iskola-egészségügy potenciális feladatai

az adatgyűjtést leszámítva

Egészség-támogató mikrokörnyezet

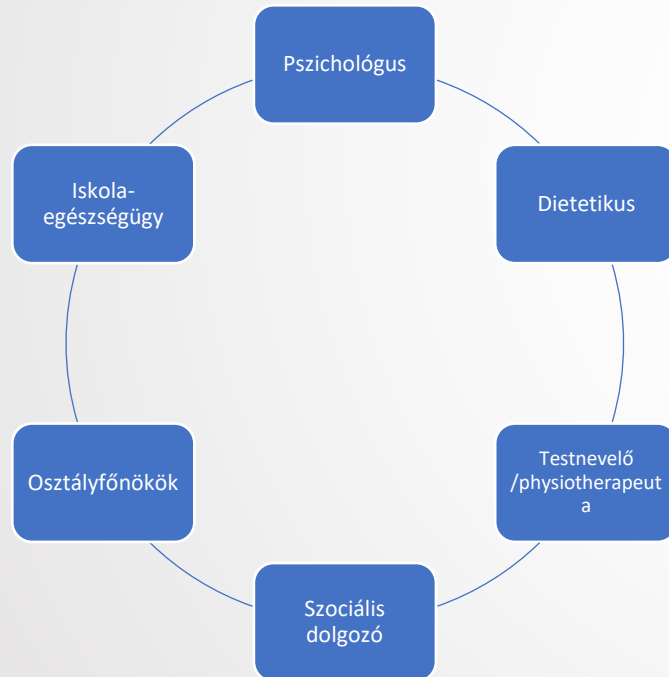
Multidiszciplináris együttműködés összehangolása

- Mik a költségei?
 - Konzultációs szoba / rendelő
 - Egyszerű felszerelés (mosdó, pontos személymérleg, magasság mérő, vérnyomásmérő, látás tábla, PC, nyomtató)
 - Iskola-egészségügyi személyzet – kulcstényező a minőség szempontjából
 - Egyetlen személy nem elégséges az átfogó célok eléréséhez

Iskola-egészségügyi szakemberek multidiszciplináris csapatban

Szegmentált felépítés

Holisztikus felépítés

A magot alkotó team minden tanulóval és minden csapattaggal kapcsolatban áll

A mag funkció betöltéséhez szükséges professzionális kvalitások

A holisztikus egészség fogalom összefüggéseinek értése és mélyebb ismeretek az egészséges étletten és mentálhygiéné területén

- Élettani összefüggések ismerete
- Képesség azon folyamatok súlyosságának megítélésére melyek betegséghez vezethetnek – legyenek azok organikusak vagy mentálisak
- Önsegítő technikák és első vonalbeli intervenciók naprakész ismerete

Egészséget támogató mikrokörnyezet kialakításának képessége

- Jó kommunikációs és motiváló képesség – mind a diákok mind a kollégák viszonylatában
- Jó együttműködő képesség

Gyakorlati szervezőképesség

- Lokális kapcsolatépítés
- IT és adminisztrációs képesség
- Pontosság
- Világosan megfogalmazott és közösségileg elfogadott definíciók pontos ismerete
- Objektivitás

Vezetői képességek a multidiszciplináris csapat munkájának hatékony összehangolásához

Analitikus és stratégiai gondolkodás, népegészségügyi ismeretek

Következtetések

Az iskola-egészségügyben kiterjedt lehetőség van a jövő generáció egészségének javítására

- Helyi egészség-források közvetlen aktiválásával
 - A szűrővizsgálatokat személyes interjúval kiegészítve (pókháló, akciós kerék)
 - Multidiszciplináris együttműködés kihasználásával
- Közvetetten, messzire hatóan: objektív adatokat szolgáltatva a tudomány és stratégiai tervezés számára
- **Fentiek egyensúlya fontos!** Ellenállni a lehetséges nyomásnak, hogy elsősorban csak adatszolgáltatók legyünk anélkül, hogy közvetlen helyi erőforrásokat és megoldásokat alkalmazzunk, de nyilvánvalóan a tudományt szolgálunk is érdemes

Rövid távon érdekesebbnek tűnhet csupán elszámolható tételekre és eredményekre pénzt fordítani

- Korlátozottan adatgyűjtő szűrővizsgálatokra, immunizációra, és alap ambuláns ellátásra, amit nagyrészt egy védőnő önmagában is el tud látni
- A problémák így magasabb szintre tolnak, és gyökeres megoldás ritkán születik

Hosszú távon kifizetődőbb lehet a holisztikus megközelítés egészségét támogató mikrokörnyezet kialakításával

- Ez motivált szakemberek minőségi munkáját kívánja meg
- Külön képzés szükséges az iskola-egészségügyi team részére
- Objektív tudományos módszertan az eredmények elemzése és visszacsatolása alapján

Köszönöm a
figyelmet!
